

Sarajevo, 18.04.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
11.04.2022. – 15.04.2022.

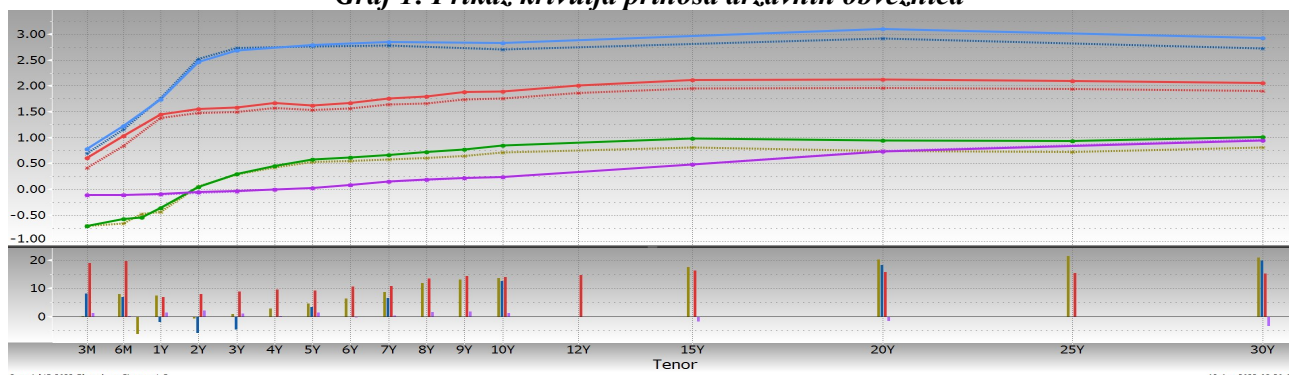
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	8.4.22	15.4.22		8.4.22	15.4.22		8.4.22	15.4.22		8.4.22	15.4.22	
2 godine	0,05	0,05	→	2,51	2,45	↓	1,48	1,56	↑	-0,08	-0,06	↑
5 godina	0,53	0,57	↑	2,75	2,79	↑	1,53	1,62	↑	0,02	0,03	↑
10 godina	0,71	0,84	↑	2,70	2,83	↑	1,75	1,89	↑	0,23	0,24	↑

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	8.4.22	15.4.22	
3 mjeseca	-0,647	-0,683	↓
6 mjeseci	-0,663	-0,584	↑
1 godina	-0,419	-0,348	↑

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 15.04.2022. godine (pune linije) i 08.04.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Povećana očekivanja ubrzanja procesa pooštavanja monetarnih politika, posebno u SAD i sjednica UV ECB koja je održana u četvrtak, nastavila su da utječu na rast prinosa na tržištu obveznica. Najveće promjene bile su vidljive kod obveznica sa dužim rokovima dospijeća. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 6 i 16 baznih bodova, a prinosi italijanskih obveznica između 2 i 15 baznih bodova u odnosu na prethodni tjedan.

Protoklog četvrtka ECB je u skladu sa očekivanjima zadržala nepromijenjenim sve glavne kamatne stope, uključujući referentnu kamatnu stopu (0,0%). Neto kupovine u okviru programa kupovina obveznica (APP) bi trebalo da budu obustavljene u III tromjesečju, dok bi reinvestiranja dospjelih sredstava, po osnovi PEPP programa, mogla da traju najmanje do kraja 2024. godine. Više detalja se očekuje na narednoj sjednici koja se održava u lipnju, a naredni korak (povećanje kamatnih stopa), prema riječima predsjednice ECB, bi mogao uslijediti „bilo kada između jednog tjedna i nekoliko mjeseci“ nakon obustave kvantitativnih olakšica. Lagarde je izjavila da su intenzivirani uzlazni rizici za inflatorne izgleda, posebno u kratkom roku. Rat u Ukrajini je imao velike negativne učinke na ekonomski rast Europe i šire. U trenutnim uvjetima visokog stupnja neizvjesnosti ECB će, prema riječima Lagarde,

zadržati opcionalnost, postupnost i fleksibilnost u vođenju monetarne politike. Tržište eurozone je u petak bilo zatvoreno zbog praznika.

Tablica 3: Prikaz ekonomskih prognoza iz Bloombergove ankete provedene u travnju tekuće godine

Ekonomske prognoze travanj 2022.	Inflacija			GDP		
	2022.	2023.	2024.	2022.	2023.	2024.
Eurozona	6,4% (5,2%)	2,2% (2,0%)	1,9%	2,9% (3,3%)	2,4% (2,5%)	1,9%
Njemačka	6,1% (5,0%)	2,6% (2,0%)	1,9% (2,2%)	2,2% (3,0%)	2,8% (2,7%)	1,9% (1,6%)
Francuska	4,5% (3,8%)	2,2% (1,8%)	1,8% (1,5%)	3,2% (3,5%)	2,1% (2,2%)	1,8% (1,7%)
Italija	6,3% (5,7%)	2,0% (1,7%)	1,4% (1,7%)	2,9% (3,5%)	2,0% (2,1%)	1,6% (1,5%)
Španjolska	7,0% (5,6%)	2,0% (1,8%)	1,7%	4,7% (5,2%)	3,4% (3,5%)	2,4%

Napomena: Istaknute (boldirane) vrijednosti su aktualne prognoze, dok podaci u zagradama predstavljaju ranije prognoziranje.

Predsjednik njemačkog ZEW instituta Wambach je izjavio da su eksperti pesimistični u vezi sa trenutnom ekonomskom situacijom i pretpostavljaju da će se ista nastaviti pogoršavati. Wambach je naglasio da i dalje postoji mogućnost stagflacije u narednih šest mjeseci.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	OŽUJAK	7,6%	7,6%	5,5%
2.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	OŽUJAK	5,1%	5,1%	5,1%
3.	Stopa inflacije – Španjolska (final.)	OŽUJAK	9,8%	9,8%	7,6%
4.	Stopa inflacije – Italija (final.)	OŽUJAK	7,0%	6,8%	6,2%
5.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	TRAVANJ	-48,5	-41,0	-39,3
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	VELJAČA	0,9%	3,3%	-2,7%
7.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	-10,3	-7,96
8.	Trgovinska bilanca – Nizozemska (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	6,0	4,6
9.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	2.736,6	2.714,2
10.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	VELJAČA	-	12,8%	12,9%

SAD

Prinosi na američke obveznice kraćeg roka dopijea su tijekom proteklog tjedna zabilježili smanjenje, dok su prinosi na srednjoročne i dugoročne obveznice povećani.

Predsjednica Fed iz Clevelenda Mester je izjavila da je vrlo vjerojatno da će inflacija ostati na visokoj razini i naredne godine, usprkos stalnim potezima Fed usmjerenim na povećanje referentne kamatne stope. Mester je istaknula da će inflacija i ove i naredne godine ostati na razini iznad 2%, ali da bi protokom vremena trebalo da ima silaznu putanju. Predsjednik Fed iz Čikaga je komentirao da trenutno ne očekuje da će vidjeti potrebu za restriktivnom politikom kako bi se obuzdala inflacija, ali da postoji rizik, te da je povećanje od 50 baznih bodova prijedlog vrijedan razmatranja.

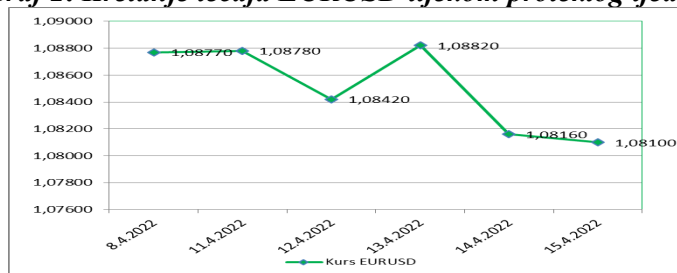
Ministrica financija SAD Yellen je izjavila da SAD imaju snažnu ekonomiju sa snažnim tržištem rada, te da će biti potrebno duže vremensko razdoblje, ukoliko ikada USD bude zamijenjen kao ključna globalna valuta.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	OŽUJAK	8,4%	8,5%	7,9%
2.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	OŽUJAK	10,6%	11,2%	10,3%
3.	Stanje proračuna (u mlrd USD)	OŽUJAK	-190,0	-192,7	-659,6
4.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	8. TRAVNJA	-	-1,3%	-6,3%
5.	Obujam maloprodaje (M/M)	OŽUJAK	0,6%	0,5%	0,8%
6.	Indeks cijena uvezenih dobara (G/G)	OŽUJAK	11,9%	12,5%	11,3%
7.	Indeks cijena izvezenih dobara (G/G)	OŽUJAK	16,2%	18,8%	16,5%
8-	Broj inicijalnih zahtjeva nezaposlenih za pomoć	9. TRAVNJA	170.000	185.000	167.000
9.	Industrijska proizvodnja (M/M)	OŽUJAK	0,4%	0,9%	0,9%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0877 na razinu od 1,0810, što predstavlja pad tečaja od 0,62% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije je tijekom veljače usporila više nego što se očekivalo, što je rezultat smanjene proizvodnje automobilskeg sektora zbog nedostataka potrebnih komponenti u proizvodnji, poremećaja uzrokovanih olujom i smanjene potrošnje u zdravstvu dok su se kućanstva pripremala za povećanje troškova života. Viša ekonomistica iz Capital Economics Ruth Gregory je istaknula da vijesti o veoma blagom rastu GDP-a tijekom veljače pojačavaju rizike kontrakcije u narednim mjesecima, jer se pojačava pritisak na realne prihode kućanstva.

Zarade građana Velike Britanije prilagođene za inflaciju su smanjene najviše od veljače 2013. godine, usprkos tome što se nezaposlenost nalazi na najnižoj razini u posljednjih skoro 50 godina, naglašavajući izazove sa kojima se suočava BoE. Stopa nezaposlenosti je smanjena na 3,8% tijekom posljednja tri mjeseca, zaključno sa veljačom, sa prethodnih 3,9%, a što je najniža stopa koja je zabilježena od 1974. godine.

Inflacija u Velikoj Britaniji je tijekom ožujka povećana na najvišu razinu u posljednje tri dekade, pojačavajući pritiske na premijera Johnsona i ministra financija Sunaka da ublaže pritiske na rast troškova života. Godišnja inflacija je u ožujku dostigla razinu od 7% godišnje sa 6,2% iz veljače, što je najveći podatak o inflaciji od ožujka 1992. godine i iznad je očekivanja ekonomista (6,7%). Utjecaj na rast cijena imali su različiti proizvodi od goriva, hrane, namještaja. Kućanstva se trenutno suočavaju sa najvećim pritiscima na rast troškova života od 50-ih godina XX stoljeća, od kada se ovi podaci i prate, a analitičari koji prognoziraju ove trendove ističu da su podaci o pregrijavanju inflacije još jedna loša vijest za Vladu.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (M/M)	VELJAČA	0,2%	0,1%	0,8%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	VELJAČA	2,1%	1,6%	3,0%
3.	Prerađivački sektor (G/G)	VELJAČA	3,0%	3,6%	5,3%
4.	Građevinski sektor (G/G)	VELJAČA	6,8%	6,1%	10,0%
5.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	OŽUJAK	-	-46.900	-58.000
6.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	VELJAČA	3,8%	3,8%	3,9%
7.	Inflacija (G/G)	OŽUJAK	6,7%	7,0%	6,2%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,83482 na razinu od 0,82784, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3025 na razinu od 1,3060.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna, visoki zvaničnik BoJ Shinichi Uchida je izjavio da bi pretjerana volatilnost kretanja JPY mogla negativno utjecati na ekonomski rast Japana i to nakon što je JPY deprecirao ispod ključne razine, a što je pojačalo zabrinutost zbog rastućih rizika za uvezno orijentiranu ekonomiju. Dodao je da će BoJ zadržati ultrastimulativnu politiku, jer je nedavno rastuća inflacija uzrokovana rastom cijene goriva, te da je poželjno da se tečajevi valuta kreću stabilno kako bi održali stabilne ekonomske i financijske osnove, što je politika koju su podržale zemlje članice G7 i G20. Kratkoročna, pretjerana volatilnost kretanja valuta bi mogla povećati neizvjesnost u pogledu očekivanja, te bi mogla otežati kreiranje poslovnih planova kompanija. Ministar financija Suzuki je izjavio da će Japan po potrebi reagirati na volatilna kretanja valute, uz blisku komunikaciju sa drugim zemljama, dodajući da bi pretjerana volatilnost valuta mogla imati negativne učinke na ekonomiju i financijsku stabilnost.

Veleprodajne cijene u Japanu su u ožujku ostale blizu rekordne razine, kako su ukrajinska kriza i slab JPY utjecali na povećanje cijene goriva i sirovina, stvarajući time još veći pritisak na resursima siromašnu ekonomiju koja se uveliko oslanja na uvoz. Dok će rast veleprodajnih cijena pomoći ubrzanju inflacije, prema za sada još uvijek nedostižnoj ciljanoj razini od 2%, analitičari smatraju da bi sve to moglo nanijeti štetu japanskoj ekonomiji koja se još uvijek nije oporavila od pandemije Covid19.

Tablica 7: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Porudžbine strojnih alata (G/G) prelim.	OŽUJAK	-	30,2%	31,6%
2.	Indeks veleprodajnih cijena (G/G)	OŽUJAK	9,2%	9,5%	9,7%
3.	Monetarni agregat M2 (G/G)	OŽUJAK	3,6%	3,5%	3,6%
4.	Monetarni agregat M3 (G/G)	OŽUJAK	3,2%	3,1%	3,2%
5.	Osnovne strojne porudžbine (G/G)	VELJAČA	14,3%	4,3%	5,1%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 135,30 na razinu od 136,73. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 124,34 na razinu od 126,46.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 98,26 USD (90,34 EUR).

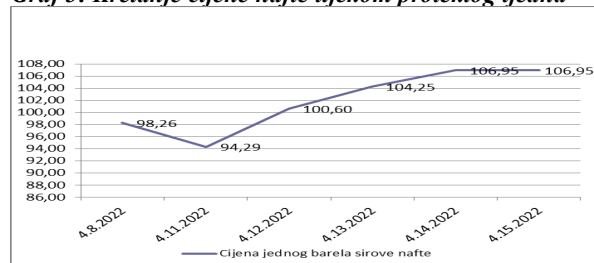
Početkom tjedna cijena nafte je smanjena pod utjecajem vijesti o oslobađanju strateških rezervi nafte od strane SAD i zemalja suradnica, ali i zbog vijesti o širenju koronavirusa u Kini. Već narednog dana cijena je započela tendenciju rasta koja je zadržana do kraja tjedna. U utorak je cijena rasla zbog smanjene zabrinutosti oko tražnje u Kini nakon što je Šangaj relaksirao neke mjere vezane za širenje virusa Covid19 i nakon što je OPEC upozorio da će biti nemoguće povećati output kako bi se nadoknadila ponuda nafte od strane Rusije. Sredinom tjedna su pojačane neizvjesnosti oko opskrbe ovim energentom, nakon što je Moskva priopćila da su pregovori sa Ukrajinom zapali u ćorsokak, a što je u konačnici potaklo njen rast. Ipak, ovaj rast nije bio izražen u velikoj mjeri, jer su nešto slabiji ekonomski podaci Kine i Japana dali određenu zadržku značajnijem rastu cijene nafte.

U četvrtak je cijena nastavila da raste, treći dan zaredom, nakon što su investitori percipirali globalni deficit u opskrbi ovim energentom, potencijalnu zabranu uvoza ruske nafte u EU, te učinke ponovnog širenja virusa Covid19 u Kini.

EIA očekuje da će cijena nafte u II tromjesečju u prosjeku iznositi 108 USD po barelu, dok bi prosječna cijena u 2023. godini mogla biti 102 USD po barelu, što je niže u odnosu na prethodna očekivanja koja su prognozirala cijenu od 117 USD po barelu u 2023. godini. Istaknuto je da je prognoza veoma neizvjesna i da ovisi o sankcijama Rusiji.

Na zatvaranju tržišta u četvrtak (u petak je tržište bilo zatvoreno) cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 106,95 USD (98,88 EUR), te je na tjednoj razini zabilježen rast od 8,84%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.947,54 USD (1.790,51 EUR).

Ukoliko se promatra kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna, uočava se blagi rast cijene bez značajnijih volatilnosti u kretanju cijene. Početkom tjedna cijena je zabilježila blagi pad pod utjecajem globalnog rasta prinosa i snažnog USD. Narednog dana cijena je imala tendenciju rasta, te se našla blizu najviših razina zabilježenih u posljednja četiri tjedna, nakon što su objavljeni podaci za inflaciju u SAD i dok investitori procjenjuju naredni korak Fedu u ovim okolnostima. Također, nastavak ratnih dejstava u Ukrajini i dalje ima snažan učinak po cijenu zlata. Sredinom tjedna cijena zlata je nastavila sa blagim rastom. Iako inflacija u SAD nije bilježila veći rast od očekivanog, što je usporilo rast cijene ovog plemenitog metala, zlato je i dalje nastavilo da održava visoku cijenu, jer i dalje neke kategorije cijena dobara pokazuju značajan rast, što ukazuje na to da inflacija ne može biti rezultat samo jednokratnih i idiosinkratičnih čimbenika. U četvrtak je cijena smanjena pod utjecajem aprecijacije USD i rasta prinosa nakon sjednice ECB. Na cijenu zlata utjecaj imaju i očekivanja investitora oko rasta kamatnih stopa, očekivanog rasta inflacije i krize u Ukrajini.

Cijena je do kraja tjedna nastavila sa rastom, te je dostigla najveću razinu u posljednjih pet tjedana uglavnom zbog ratnih dejstava u Ukrajini, rasta inflacije, kao i rizika recesije u SAD, što je potaklo tražnju za sigurnom aktivom poput zlata. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.978,24 USD (1.830,01 EUR). Na tjednoj razini zabilježen je rast cijene od 1,58%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

